

اشاره

کتی کوچولو با این که از مدت‌ها قبل منتظر مهمانی تولد هم کلاسی اشن بود، اما تولد اصلاً به او خوش نگذشت. چون دائماً فکر می‌کرد هیچ‌کس او را دوست ندارد. از برادر دوستش می‌ترسید و احساس می‌کرد هر لحظه ممکن است به او آسیب برساند. ترس و وحشت آن قدر کتی کوچولو را آزار می‌داد که عاقبت مجبور شد تولد را نیمه‌کاره رها کند و به منزل باز گردد.

این حالت‌های توهمی ممکن است در بسیاری از کودکان، حتی نوجوانان و جوانان دیده شود و دلیل آن، ابتلای آن‌ها به نوعی بیماری روانی به نام اوتیسم است. با آشنایی والدین و اولیای مدرسه با این بیماری می‌توان، اولاً هرچه سریع‌تر مشکل این کودکان را شناسایی کرد. و ثانیاً مراحل درمان را سرعت بخشید. برای آشنایی با اوتیسم مطلبی تهیه شده است که در پی می‌آوریم.

اوتیسم را بشناسیم

بیماری اوتیسم باعث می‌شود کودکان مبتلا به این مشکل، دنیای اطراف و رفتار و حرکات دیگران را به گونه‌ای متفاوت تعبیر و تفسیر کنند. این مشکل روحی-روانی، ارتباط آن‌ها را با دیگران سخت می‌کند، تا حدی که نمی‌توانند با همسالانشان صحبت کنند. به این ترتیب، شاخص‌ترین اختلال رفتاری این کودکان، جداشدن از جمع و ناتوانی در برقراری ارتباط با همسالان و حتی والدین و خواهر و برادر است.

کودکان مبتلا به اوتیسم احساس می‌کنند همه چیز، حالتی غیرعادی دارد. حتی به صداها و رفتارهای طبیعی دیگران مشکوک هستند و به آن‌ها واکنش نشان می‌دهند. ترس و وحشت به حدی آنان را آزار می‌دهد که گاهی صداها را بسیار عادی مثل داد و فریاد همسالان در مدرسه، آن‌ها را به گریه می‌اندازد.

ناتوانی در برقراری ارتباط با همسالان، یکی دیگر از اختلالات رفتاری آن‌هاست. در واقع این کودکان نمی‌توانند به راحتی با مسائل روبه‌رو شوند و هر حرکتی را به شکل متفاوتی از دیگران تفسیر می‌کنند. برای مثال، زمانی که همراه با همسالان شان بازی می‌کنند و می‌خندند، فکر می‌کنند دیگران به آن‌ها می‌خندند. در واقع تشخیص نمی‌دهند یا نمی‌توانند این رفتارها را تفکیک کنند. به همین دلیل، دائماً دیگران را مهاجم و آزاردهنده می‌شمارند.

روان‌شناسان معتقدند کودکان مبتلا به اوتیسم، در تشخیص رفتارها و واکنش‌ها ناتوان هستند. بنابراین اگر واکنش ناگهانی به رفتار آموزگار یا هم‌کلاسی‌ها نشان می‌دهند، نباید با آن‌ها برخورد و یا آن‌ها را تنبیه کرد.

ناتوانی در فهم مفهوم کلمات، یکی دیگر از اختلالات کودکان مبتلا به اوتیسم است. این کودکان نمی‌توانند مفهوم جمله‌ها و کلمه‌های معمولی را متوجه شوند. بنابراین در فراگیری مفاهیم درسی با اختلالات فراوانی روبه‌رو هستند. این نقص تنها به فراگیری مفاهیم درسی محدود نیست، چرا

نگاهی به اختلال اوتیسم در کودکان

با توام گنگِ کوچکِ من!

ترجمه‌ی؛ مهتاب صفرزاده خسروشاهی

که آن‌ها از فهم حرف‌های ساده‌ی والدین هم عاجز هستند. کودکان مبتلا به اوتیسم، رفتارهای غیرعادی از خود بروز می‌دهند. مثلاً ممکن است برای فهماندن حرف خود به دیگران، ناگهان دستپايشان را بلند کنند و بارها و بارها حرفی را تکرار کنند. یا زمانی که درس آموزگار را متوجه نمی‌شوند، ناگهان از جایشان بلند شوند و از کلاس بیرون بروند و یا با داد و فریاد اعتراض کنند. بازی‌های آن‌ها نیز متفاوت از گروه هم‌سالان است. اغلب آن‌ها از بازی‌هایی که دیگران دوست دارند، بیزارند و یا به عکس، ممکن است بازی‌هایی را که کودکان دیگر به آن‌ها علاقه ندارند، دوست داشته باشند. علاقه‌ی بی‌علاقگی خاص آن‌ها به افراد، بازی‌ها، موقعیت‌ها، مکان‌ها و... گاهی حالت جنون‌آمیز به خود می‌گیرد. ناتوانی در انجام کارهای دقیق، تشخیص آواها و اصوات، بوها و به‌طور کلی ناتوانی در ابراز یا درک احساسات، از دیگر مشکلات کودکان مبتلا به اوتیسم است.

دلایل درگیری

علت دقیقی برای بروز یا بهتر بگوییم ابتلا به این بیماری، شناسایی نشده است. اما اغلب پژوهشگران اختلالات ژنتیکی را در این باره دخیل می‌دانند.

در واقع مشکلات ژنتیکی باعث ایجاد اختلال در بخش‌های گوناگون مغز مانند بخش کنترل، درک و بروز احساسات، یادآوری و فراگیری، ضبط و ثبت خاطرات و... می‌شود و کودک با اختلال اوتیسم متولد می‌شود. فراوانی این بیماری یک در هر ۱۵۰ کودک است.

ما چه کنیم

درمان قطعی برای این مشکل وجود ندارد. اما مشکلات کودکان مبتلا به اوتیسم با کمک روان‌پزشک، روان‌شناس، مددکار، آموزگار و والدین، تا حد زیادی برطرف می‌شود.

اگر درمان سریع‌تر آغاز شود، نتیجه بهتر خواهد بود. آموزگاران، به عنوان یکی از شاخص‌ترین افراد مرتبط با کودکان، باید با علائم بیماری و راه‌های آموزش کودکان مبتلا به این اختلال آشنا باشند. هرچند اغلب کودکان مبتلا به اوتیسم، پس از شناسایی، در مدرسه‌های خاص تحت آموزش‌های ویژه قرار می‌گیرند، اما کودکان درگیر با اوتیسم خفیف می‌توانند در مدرسه‌های عادی به تحصیل بپردازند؛ به شرط آن‌که آموزش‌های لازم را دریافت کنند.

به رفتار تک‌تک دانش‌آموزان دقت کنیم و هر نوع اختلال (مانند آن‌چه در ابتدای بحث ذکر شد) روحی-روانی، عصبی و آموزشی را به والدین دانش‌آموز اطلاع بدهیم. شاید کودک مورد نظر به اوتیسم یا سایر اختلالات ژنتیکی مبتلا باشد.

برقراری ارتباط با دانش‌آموزان مبتلا به اوتیسم بسیار دشوار است. اما اگر شیوه‌ی برقراری ارتباط با آن‌ها را بیاموزیم، به تدریج می‌توانیم مشکلشان را برطرف کنیم.

ناتوانی در تکلم، یکی از مهم‌ترین مشکلات این کودکان است. فرصت صحبت کردن را برای آن‌ها فراهم کنیم، اما نباید آن‌ها را

مجبور کرد. یادمان باشد، کودکان مبتلا به اوتیسم باید از درس جواب‌دادن و یا بازخواست شدن، به هر شکل ممکن معاف شوند.

از آن‌جا که این کودکان مفهوم کلمات را متوجه نمی‌شوند، بنابراین باید برای آموزش آن‌ها از تصویر، نقاشی کردن، و به‌طور کلی روش‌های سمعی و بصری به‌طور هم‌زمان استفاده کرد. به این ترتیب، به تدریج ناتوانی در تکلم آن‌ها برطرف می‌شود.

کودکان مبتلا به اوتیسم باید مهارت‌های اجتماعی را یاد بگیرند. این آموزش‌ها باید از آموزش ساده‌ترین رفتارها آغاز شود.

ناتوانی در کنترل، بروز و درک احساسات، از دیگر اختلالات آن‌هاست. بنابراین باید شیوه‌ی کنترل، بروز و درک احساسات را بیاموزند.

فراگیری شیوه‌ی رفع نیازهای فردی، یکی دیگر از نیازهای آن‌هاست. این کودکان از برآوردن نیازهای اولیه‌ی خود مانند قضای حاجت، تمیز کردن خود، مسواک زدن و... عاجز هستند. آموزش این مهارت‌ها باید به دقت توسط مددکار، آموزگار و والدین انجام شود.

کودکان مبتلا به اوتیسم یا نمی‌توانند احساساتشان را کنترل کنند و آن‌ها را به بدترین شکل ممکن بروز می‌دهند یا اصلاً نمی‌توانند احساساتشان را بروز بدهند. متأسفانه رفع این مشکل با مصرف دارو نیز امکان‌پذیر نیست و همین امر، حساسیت رفتار با کودکان مبتلا به اوتیسم را چند برابر می‌کند.

ناتوانی در برقراری ارتباط با هم‌سالان، آموزگار، والدین و... یکی دیگر از مشکلات رفتاری آن‌هاست. تلاش کنیم با فراگیری راه‌های برقراری ارتباط با این کودکان، آن‌ها را در برقراری ارتباط با اجتماع کمک کنیم.

رفتار تهاجمی با این کودکان، نه تنها مشکلاتشان را برطرف نمی‌کند، بلکه باعث جدایی بیشترشان از اجتماع خواهد شد. آموزگار باید بتواند با رفتار صحیح خود، آن‌ها را آرام کند و با کلاس هماهنگ سازد.

به عقیده‌ی پژوهشگران، آموزگاران دوره‌ی ابتدایی باید حتماً با شیوه‌ی آموزش، شناسایی و رفتار با کودکان مبتلا به اوتیسم آشنا باشند. به این ترتیب، اولاً به سرعت می‌توان دانش‌آموزان بیمار را شناسایی کرد و ثانیاً با دانش‌آموزان مبتلا به این مشکل به درستی رفتار کرد. دانش‌آموزان مبتلا به اوتیسم خفیف می‌توانند در مدرسه‌های عادی تحصیل کنند، به شرط آن‌که آموزگاران با شیوه‌ی درست آموزش و پرورش کودکان مبتلا به اوتیسم آشنا باشد. در نهایت، اختلال اوتیسم مشکلی است که باید به سرعت شناسایی شود تا کودک به دلیل اختلالات رفتاری بی‌شمار خود، متحمل آسیب‌های روحی-روانی یا جسمی نشود. نخستین افرادی که می‌توانند این مشکل را شناسایی کنند، والدین و سپس مربیان و آموزگاران کودک هستند. از این رو باید به دقت رفتارهای دانش‌آموزان را بررسی کنیم.

زیرنویس

1. Autism

منبع

http://Kidshealth.org/kid/health_Problems/brain/autism.html